קה: בית כור פרק שביעי בבא בתרא

אלא לעולם זו ולא סבירא ליה. הוי מצי לשנויי כדאמרינן לעיל דגבי משכיר איכא למימר מיהדר קא הדר ביה ואיכא למימר פרושי קא מפרש אבל הכא (ב) איכא למימר מיהדר קהדר ולעולם זו וסכירא ליה אלא אע"ג דשני הכי לעיל לא משמע ליה שיהא כן עיקר הטעם ולא עביד מיניה לעיל אלא לגירסתא בעלמא ועוד כדפירש הקונטרס דזו משמע דלא סכירא ליה הכי: **פרושי** קא מפרש. פי' הקונטרס דהכי קאמר ליה כשנים עשר זהובים לשנה לפי שאני סבור שהיא פשוטה אבל אם היא מעוכרת אני רואה שתתן לי דינר זהב לחדש ולא גרסינן לפי זה מי איתמר בהא ולא איתמר בהיא דעל זה אינו מפרש כלום דאמאי לא שמעינן להיא דהמשכיר מהיא דאיסתרא אלא הכי גרסינן מהו דתימא פרושי קא מפרש כו' וכשם רש"י פי' דפרושי קמפרש קאי אההיא איסתרא מאה מעי כלומר סלע גדול שווה מאה מעי ושפיר גרים מי איתמר בהא ולא איתמר (ג) בהא ולא תקשה לפרש"י אמאי לא שמעינן להיא דאיסתרא מההיא דאמר רב לא משום תפום לשון אחרון אלא משום דהוה אמינא טעמא דרב לא משום תפום לשון אחרון אלא הכי גרסינן מהו דתימא פרושי קא מפרש כו' וכשם רש"י פי' דפרושי קמפרש קאי אההיא איסתרא מאה מעי כלומר סלע גדול שווה מאה מעי ושפיר גרים מי איתמר בהא ולא איתמר (ג) בהא ולא תקשה לפרש"י אמאי לא שמעינן להיא דאיסתרא מההיא דאמר רב לא משום תפום לשון אחרון אלא משום דהוה אמינא טעמא דרב לא משום תפום לשון אחרון אלא דקרקע בחזקת בעלים קיימת וא"ת לפירוש רש"י היכי תיפק לדעתין דאיסתרא מאה מעי פרושי קא מפרש ולעולם רב כרבנן דאמרי הלך אחר פחות שבכשוטות הא תנן בגט פשוט (לקמן דף קפה: וש"נ) כתב זוזי מאה דהוו קיימי סלעים עשרים אין לו אלא עשרים זוזי מאה דהוו קיימין סלעין תלתין אין לו אלא מאה אלמא אע"פ שמפרש בההיא אמרינן הלך אחר פחות שבכשוטות ויש לומר דשאני היא דגט פשוט שרחוקין זה מזה ולא שייך כולי האי פירושי קא מפרש ומתיישב כאן פי' הקונטרס יותר משום דמעיקרא הקשה הא אמר רב חדא זימנא משמע דפריך אמאי איצטריך ההיא דאיסתרא ומשני דאיצטריך דלא הוה שמעינן ממשכיר דתפוס לשון אחרון דהוה אמינא דפרושי קא מפרש ומיהו בהשואל (כ"מ דף קב: ושם ד"ה הוה) יתכן טפי כפרש"י דקאי בההוא דמשכיר ופריך והא אמר רב חדא זימנא הכא גבי איסתרא ולרבי יצחק גרמא דפרושי קא מפרש דהכא היינו ממש בההיא דלעיל והכי פירושו אי איתמר בההיא דאיסתרא ולא איתמר בההיא דמשכיר הוה אמינא פרושי קא מפרש ההיא דמשכיר ויהא כולו לשוכר דלא אמרינן תפוס לשון אחרון דלא

אלא לעולם זו ולא סבירא ליה והתם טעמא מאי משום דתפים הכא נמי הא תפים אמר רב הונא אמרי אבי רב איסתרא מאה מעי מאה מעי מאה מעי איסתרא איסתרא מאי קמ"ל תפוס לשון אחרון הא אמרה רב חדא זימנא דאמר רב אי הואי התם הוה יהיבנא כוליה למשכיר (אי איתמר הא ולא איתמר הא הוה אמינא מיהדר קא הדר ביה אבל הכא) מהו דתימא פרושי קא מפרש קמ"ל: מתני'

שדי לה אתחלת החדש וקרקע בחזקת בעלי תעמידנו והכי הלכתא דאמרינן בפרק המקבל [כ"מ קו.] והא קיימא לן כרב נחמן דאמר קרקע בחזקת בעליה עומדת התם לאו מלתא דעיבד לאיגויי היא כו'. וגבי מתני' דהכא נמי ליתא הלכתא כבן גמא לתפוס לשון אחרון אלא ספיקא היא כשמואל וכרב נחמן וקרקע בחזקת בעליה עומדת והלך אחר פחות שבכשוטות כרבנן ויד מוכר על העליונה. וגבי כור בשלשים סאה בסלע נמי כיון דמטלטלי נינהו מודי רב נחמן דראשון ראשון קנה דמאי דתפים תפים דבקרקע הוא דאמרינן לעולם בחזקת בעליה הראשונים קיימא דקרקע אינה נגזלת אבל במטלטלין הלך אחר המוחזק משניהם: בפ"ק דסנהדרין (דף ח:) אמרי בי רב [רב] הונא והאמר רב הונא אמרי בי רב אלא דלא רב המנונא כלומר כל היכא דאמרינן אמרי בי רב דמשמע תלמידי דרב דיהא המנונא שהיה תלמידו של רב ואמר ההלכה משמו של רב והכי מוכח לקמן דפרכינן והא אמרה רב חדא זימנא: **איסתרא מאה מעי מאה מעי מאה מעי איסתרא איסתרא.** אמר לחבירו בכמה חפץ זה אמר ליה איסתרא מאה מעי ונתרצו מאה מעי חייב לו ואם אמר מאה מעי איסתרא חייב לו איסתרא: **תפוס לשון אחרון.** כבן גמא. איסתרא סלע מדינה והוא אלי דינר שהוא שמיני שבסלע לורי דאמרינן בהמוכל בהמוקצה (ב"ק נ:) ואלי דינר תשעים ושש פרוטות שהפרוטה אחד משמונה באיסר (ג) והאלי דינר שלש מעות כסף שהוא ו' פונדיונין והפונדיון שני איסרין הרי שנים עשר איסרין לאלי דינר הן לכל איסר ח' פרוטות הרי תשעים ושש נמצא מאה מעי דהיינו ק' פרוטות יתירים על איסתרא ארבע פרוטות. מעות סתם היינו פרוטות של נחשת והכי מוכח בפרק הזהב (כ"מ מה.) דאמרינן תא שמע הפורט סלע ממעות מעשר שני ב"ש אומרים בכל הסלע מעות כו' השתא לב"ש לגבי פריטי מחלליגן כו' אבל של כסף שיש ששה בדינר נקראין מעות כסף: **אי הואי הסם.** כשבא מעשה לפני ר"ש בן גמליאל ולפני ר' יוסי ואמרו יתלוקו: **הוה יהיבנא כוליה למשכיר.** מהו דתימא. לאו משום דאית ליה תפוס לשון אחרון קאמר יהיבנא כוליה למשכיר אלא משום דאיכא למימר פרושי קמפרש ולא מיהדר הדר ביה כלל אלא נתכוין ליטול דינר זהב לכל חדש והיה ירא שמא תתעבר השנה ופירש הך שנה דאמרי לך י"ב דינר לשנה לא בשנה מעוברת קא אמינא אלא בשנה פשוטה שמגיע דינר לכל חדש דכל היכא דאיכא למימר פרושי קמפרש ולא יסתרו הלשונות זו את זו יש לנו לומר דמפרש הוא ואינו חוזר מדיבורו והלכך ודאי חזיל בתר לשון אחרון דפירוש הוא לראשון. אבל איסתרא מאה מעי שהאיסתרא ל"ו פרוטות ושותרין הלשונות זה את זה והאי דקאמר איסתרא מאה מעי כאילו אמר ל"ו מעות מאה מעות דמי אלא שכך היו רגילין לדבר בקולר לשון נקרות לל"ו פרוטות איסתרא התם קאמר רב הלך אחר המוחזק כשמואל ורבנן דפליגי אבן גמא: **קמ"ל.** רב דבכן גמא סבירא ליה והך דאיסתרא מאה מעי לבסוף איתמר כן נראה בעיני. ובכבא מציעא פרק השואל [כ"מ קב:] הכי גרסינן ליה מהו דתימא פרושי קמפרש קמ"ל ולא גרסינן אי מהתם הוה אמינא פרושי קא מפרש דבהא דאיסתרא מאה מעי פרושי קא מפרש ליכא למימר דודאי איסתרא הוי פחות ממאה מעי ודמי ממש למתניתין דהן חסר הן יתר מדה בחכל. ורבינו זקני זצ"ל בבבא מציעא (דף קב:) כך פירש אי מהתם הוה אמינא טעמא דאיסתרא מאה מעי לאו משום דתפוס לשון אחרון אלא דהאי כוליה חד לשון הוא אלא פרושי קמפרש סלע גדול שיהא שוה מאה פרוטות וכי אמר ליה מאה מעי איסתרא הכי אמר ליה מאה פרוטות רעות שאין שוות אלא סלע ולא נהירא לי כלל דהא רב לאו דיקא איסתרא נקט דהוא הדין אי קאמר ל"ו פרוטות דליכא למימר פרושי קמפרש כי קאמר אחרי כן מאה פרוטות ועוד אדרבה מתניתין איכא למימר פרושי קמפרש [בשני עניינים] כדאמר לעיל וכדפרישית לבסוף. והשתא דסבירא ליה לרב תפוס לשון אחרון בעינן לפרושי הא דרב ושמואל דאמרי תרוייהו כור בשלשים סאה בסלע ראשון ראשון קנה לרב טעמא משום תפוס לשון אחרון ואי אפיך מיפך לומר סאה בסלע כור בשלשים לא קנה עד שימשוך סאה אחרונה ולשמואל דמספקא ליה ואוקימנא לדידיה משום דאמרי דתפים תפים בתרוייהו אמרינן ראשון ראשון קנה:

מתני'

אלא לעולם. אמר דקאמר זו דכרי בן גמא היינו משום דלא סבירא ליה תפוס לשון אחרון אלא ספיקא היא ואזלינן בתר מזקה כרבנן דאמרי הלך אחר פחות שבכשוטות. ודקשיא לך מהא דרב ושמואל דראשון ראשון קנה דמשמע תפוס לשון אחרון לאו היינו טעמא דהוא הדין אי אפיך ואמר סאה בסלע כור בל' אמי מוכר לך דראשון ראשון קנה משום דמספקא לן אי תפסינן לשון ראשון או לשון אחרון אזלינן בתר מזקה: **דתפס.** גבי מרחץ טעמא מאי יתלוקו משום דתפים כל אחד אחלי כדאוקימנא (ב) בגא באמצע החדש והוא הדין לרבנן דאזלי' בתר פחות שבכשוטות שהמוכר מוחזק הוא וכגון שקבל כבר הדמים. הכא נמי גבי ראשון ראשון קנה היינו טעמא דהוא תפיס דמה שתפס לא מפקינן מיניה ולא משום לשון אחרון דהוא הדין אי אמר מאה מעי איסתרא מאה מעי איסתרא